C/2025/3992

20.8.2025

DOPORUČENÍ RADY

ze dne 8. července 2025

k hospodářské a sociální politice, politice zaměstnanosti a strukturální a rozpočtové politice Malty

(C/2025/3992)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ([1]), a zejména na čl. 3 odst. 3 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

Obecná východiska

(1) Nařízení (EU) 2024/1263, které vstoupilo v platnost dne 30. dubna 2024, stanoví cíle rámce správy ekonomických záležitostí, jehož účelem je podporovat zdravé a udržitelné veřejné finance, udržitelný a inkluzivní růst a odolnost prostřednictvím reforem a investic a předcházet nadměrným schodkům veřejných financí. Nařízení stanoví, že Rada a Komise vykonávají mnohostranný dohled v rámci evropského semestru v souladu s cíli a požadavky stanovenými v SFEU. Evropský semestr zahrnuje zejména definování doporučení pro jednotlivé země a dohled nad jejich prováděním. Nařízení rovněž podporuje odpovědnost členských států za fiskální politiku a klade důraz na její střednědobé zaměření v kombinaci s účinnějším a soudržnějším prosazováním. Každý členský stát musí Radě a Komisi předložit národní střednědobý fiskálně-strukturální plán obsahující jeho fiskální, reformní a investiční závazky, který v závislosti na délce volebního období v daném členském státě pokrývá období čtyř nebo pěti let. Dráha čistých výdajů ([2]) v těchto plánech musí být v souladu s požadavky uvedeného nařízení, včetně požadavku na to, aby byl veřejný dluh do konce období korekce uveden na věrohodně sestupnou dráhu nebo aby na této dráze setrval anebo aby zůstal na obezřetné úrovni pod hodnotou 60 % hrubého domácího produktu (HDP) a aby se schodek veřejných financí ve střednědobém horizontu snížil pod referenční hodnotu 3 % HDP stanovenou ve Smlouvě nebo se pod ní udržel. Pokud se členský stát zaváže k příslušnému souboru reforem a investic v souladu s kritérii stanovenými v uvedeném nařízení, může být období korekce prodlouženo, a to nejvýše o tři roky.

([1]) Úř. věst. L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

([2]) Čisté výdaje ve smyslu čl. 2 bodu 2 nařízení (EU) 2024/1263: „čistými výdaji“ se rozumí veřejné výdaje očištěné o i) úrokové výdaje; ii) diskreční opatření na straně příjmů; iii) výdaje na programy Unie, které jsou plně kompenzovány příjmy z fondů Unie; iv) vnitrostátní výdaje na spolufinancování programů financovaných Unií; v) cyklické prvky výdajů na dávky v nezaměstnanosti a vi) jednorázová a jiná dočasná opatření.

(2) Dne 19. února 2021 vstoupilo v platnost nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ([3]), kterým byl zřízen Nástroj pro oživení a odolnost. Nástroj pro oživení a odolnost poskytuje členským státům finanční podporu na provádění reforem a investic, a přináší tedy fiskální impuls financovaný Unií. V souladu s prioritami evropského semestru pro koordinaci hospodářských politik podporuje hospodářské a sociální oživení a stimuluje udržitelné reformy a investice, zejména za účelem podpory zelené a digitální transformace a zvýšení odolnosti ekonomik členských států. Také pomáhá posílit veřejné finance, podnítit hospodářský růst a tvorbu pracovních míst ve střednědobém a dlouhodobém výhledu, zlepšit územní soudržnost v rámci Unie a podpořit setrvalé provádění evropského pilíře sociálních práv.

(3) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/435 ([4]) (dále jen „nařízení REPowerEU“) přijaté dne 27. února 2023 má za cíl ukončit závislost Unie na dovozu fosilních paliv z Ruska. To pomůže dosáhnout energetické bezpečnosti a diverzifikovat dodávky energií v Unii a vede k širšímu využívání obnovitelných zdrojů energie, ke zvýšení kapacity pro ukládání energie a ke zlepšení energetické účinnosti. Malta doplnila do svého národního plánu pro oživení a odolnost novou kapitolu REPowerEU za účelem financování klíčových reforem a investic, jež pomohou dosáhnout cílů plánu REPowerEU.

(4) Dne 13. července 2021 předložila Malta Komisi v souladu s čl. 18 odst. 1 nařízení (EU) 2021/241 svůj národní plán pro oživení a odolnost. Komise podle článku 19 uvedeného nařízení posoudila relevanci, účinnost, efektivnost a ucelenost tohoto plánu v souladu s pokyny pro posuzování stanovenými v příloze V. Dne 5. října 2021 přijala Rada prováděcí rozhodnutí o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Malty ([5]), které bylo dne 14. července 2023 změněno podle čl. 18 odst. 2 za účelem aktualizace maximálního finančního příspěvku na nevratnou finanční podporu a za účelem začlenění kapitoly REPowerEU ([6]). Uvolnění splátek je podmíněno přijetím rozhodnutí Komise v souladu s čl. 24 odst. 5, v němž se stanoví, že Malta uspokojivě splnila příslušné milníky a cíle stanovené v prováděcím rozhodnutí Rady. Podmínkou uspokojivého splnění je rovněž absence zvratu u dříve dosažených milníků a cílů, pokud jde o tutéž reformu nebo investici.

(5) Dne 21. ledna 2025 přijala Rada na doporučení Komise doporučení, kterým schválila národní střednědobý fiskálně-strukturální plán Malty ([7]). Tento plán byl předložen v souladu s článkem 11 a čl. 36 odst. 1 písm. a) nařízení (EU) 2024/1263, pokrývá období od roku 2025 do roku 2028 a představuje fiskální korekci rozloženou do čtyř let.

(6) Dne 26. listopadu 2024 přijala Komise stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Malty na rok 2025. Téhož dne přijala Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 zprávu mechanismu varování 2025, ve které není Malta uvedena mezi členskými státy, u nichž bude zapotřebí hloubkový přezkum. Komise rovněž přijala doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny, jakož i návrh společné zprávy o zaměstnanosti 2025, která analyzuje provádění hlavních směrů politik zaměstnanosti a zásad evropského pilíře sociálních práv. Rada přijala doporučení týkající se hospodářské politiky eurozóny ([8]) dne 13. května 2025 a společnou zprávu o zaměstnanosti dne 10. března 2025.

(7) Dne 29. ledna 2025 Komise zveřejnila Kompas konkurenceschopnosti, strategický rámec, jehož cílem je posílit globální konkurenceschopnost EU v příštích pěti letech. Stanoví tři transformační požadavky udržitelného hospodářského růstu: i) inovace; ii) dekarbonizace a konkurenceschopnost a iii) bezpečnost. Za účelem odstranění rozdílů v oblasti inovací si EU klade za cíl prosazovat průmyslové inovace, podporovat růst startupů prostřednictvím iniciativ, jako je Strategie EU pro startupy a scaleupy, a urychlit zavádění pokročilých technologií, jako je umělá inteligence a kvantová výpočetní technika. V zájmu dosažení zelenějšího hospodářství Komise předložila komplexní

([3]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/435 ze dne 27. února 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2021/241, pokud jde o kapitoly REPowerEU v plánech pro oživení a odolnost, a nařízení (EU) č. 1303/2013, (EU) 2021/1060 a (EU) 2021/1755 a směrnice 2003/87/ES (Úř. věst. L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

([5]) Prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 5. října 2021 o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Malty (ST 11941/2021 INIT; ST 11941/2021 ADD 1).

([6]) Prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 14. července 2023, kterým se mění prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 5. října 2021 o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Malty (ST 11202/2023 INIT, ST 11202/2023 ADD 1).

([7]) Doporučení Rady ze dne 21. ledna 2025, kterým se schvaluje střednědobý fiskálně-strukturální plán Malty (Úř. věst. C/2025/649, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/649/oj).

([8]) Doporučení Rady ze dne 13. května 2025 týkající se hospodářské politiky eurozóny (Úř. věst. C, C/2025/2782, 22.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

Akční plán pro cenově dostupnou energii a Dohodu o čistém průmyslu, které zajistí, aby přechod na čistou energii zůstal nákladově efektivní, zohledňoval konkurenceschopnost, zejména v energeticky náročných odvětvích, a byl hnací silou růstu. Pro snížení nadměrné závislosti a zvýšení bezpečnosti je Unie odhodlána posílit globální obchodní partnerství, diverzifikovat dodavatelské řetězce a zajistit přístup ke kritickým surovinám a čistým zdrojům energie. Tyto priority se opírají o horizontální faktory, jež zahrnují zjednodušení právních předpisů, prohloubení jednotného trhu, financování konkurenceschopnosti a unii úspor a investic, podporu dovedností a kvalitních pracovních míst a lepší koordinaci politik EU. Kompas konkurenceschopnosti je sladěn s evropským semestrem, čímž je zajištěno, aby hospodářské politiky členských států byly v souladu se strategickými cíli Komise a při správě ekonomických záležitostí byl uplatňován jednotný přístup, který podporuje udržitelný růst, inovace a odolnost v celé Unii.

(8) Evropský semestr pro koordinaci hospodářských politik se v roce 2025 nadále vyvíjí souběžně s prováděním Nástroje pro oživení a odolnost. Stále platí, že pro naplnění politických priorit v rámci evropského semestru je zásadně důležité plné provedení plánů pro oživení a odolnost, neboť tyto plány pomáhají účinně řešit všechny výzvy, které byly uvedeny v příslušných doporučeních pro jednotlivé země vydaných v posledních letech, nebo významnou část těchto výzev. Tato doporučení pro jednotlivé země zůstávají relevantní i pro posuzování pozměněných plánů pro oživení a odolnost v souladu s článkem 21 nařízení (EU) 2021/241.

(9) Doporučení pro jednotlivé země 2025 by se měla vztahovat na všechny klíčové výzvy hospodářské politiky, jež nejsou dostatečně řešeny v rámci opatření obsažených v plánech pro oživení a odolnost, s přihlédnutím k příslušným výzvám identifikovaným v doporučeních pro jednotlivé země z období 2019–2024.

(10) Dne 4. června 2025 zveřejnila Komise zprávu o Maltě pro rok 2025. Posoudila pokrok, který Malta učinila při plnění příslušných doporučení, a zhodnotila, jak Malta provádí plán pro oživení a odolnost. Na základě této analýzy identifikovala nejnaléhavější výzvy, kterým Malta čelí. Posoudila rovněž pokrok Malty při provádění evropského pilíře sociálních práv a v plnění hlavních cílů Unie pro rok 2030 v oblasti zaměstnanosti, dovedností a snižování chudoby a sociálního vyloučení, jakož i pokrok při dosahování cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje.

Posouzení roční zprávy o pokroku

(11) Dne 21. ledna 2025 doporučila Rada Maltě následující maximální tempa růstu čistých výdajů: 6,0 % v roce 2025, 5,8 % v roce 2026, 5,8 % v roce 2027 a 6,1 % v roce 2028, což odpovídá maximálním kumulativním tempům růstu vypočteným vůči roku 2023 ve výši 13,8 % v roce 2025, 20,4 % v roce 2026, 27,4 % v roce 2027 a 35,1 % v roce 2028. V letech 2025–2028 se tyto maximální míry růstu čistých výdajů shodují s nápravnou dráhou v souladu s čl. 3 odst. 4 nařízení 1467/97, jak doporučila Rada dne 21. ledna 2025 s cílem odstranit nadměrný schodek ([9]). Dne 30. dubna 2025 předložila Malta svou roční zprávu o pokroku ([10]), pokud jde o opatření přijatá v reakci na doporučení Rady ze dne 21. ledna 2025 s cílem odstranit nadměrný schodek a o realizaci reforem a investic reagujících na hlavní výzvy uvedené v doporučeních pro tuto zemi v rámci evropského semestru. Roční zpráva o pokroku rovněž zohledňuje zprávy, které Malta dvakrát ročně podává o pokroku dosaženém při plnění plánu pro oživení a odolnost v souladu s článkem 27 nařízení (EU) 2021/241.

(12) Útočná válka Ruska proti Ukrajině a její důsledky představují pro Evropskou unii existenční výzvu. Komise doporučila aktivovat národní únikovou doložku Paktu o stabilitě a růstu koordinovaným způsobem, aby podpořila úsilí EU o rychlé a výrazné zvýšení výdajů na obranu. Evropská rada na zasedání dne 6. března 2025 tento návrh uvítala, přičemž není dotčena zvláštní povaha bezpečnostní a obranné politiky některých členských států a návrh zohledňuje bezpečnostní a obranné zájmy všech členských států v souladu se Smlouvami.

(13) Na základě údajů potvrzených Eurostatem ([11]) se schodek veřejných financí Malty snížil z 4,7 % HDP v roce 2023 na 3,7 % v roce 2024 a veřejný dluh klesl ze 47,9 % HDP na konci roku 2023 na 47,4 % na konci roku 2024. Podle výpočtů Komise odpovídá tento vývoj tempu růstu čistých výdajů ve výši 13,9 % v roce 2024. Malta odhaduje

([9]) Doporučení Rady s cílem odstranit nadměrný schodek na Maltě, ST 5036/25.
([10]) Roční zprávy o pokroku z roku 2025 jsou dostupné na adrese: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_cs.
([11]) Eurostat – Euro Indicators, 22. dubna 2025.

v roční zprávě o pokroku pro rok 2025 růst čistých výdajů v roce 2024 na 14,3 %. Na základě odhadů Komise bylo nastavení fiskální politiky ([12]), které zahrnuje výdaje financované jak z vnitrostátních, tak z unijních zdrojů, v roce 2024 expanzivní, a to ve výši 1,2 % HDP.

(14) Podle roční zprávy o pokroku předpokládá makroekonomický scénář, na němž jsou založeny rozpočtové projekce Malty, v roce 2025 růst reálného HDP o 4,0 %, zatímco inflace měřená HISC je v roce 2025 odhadována na 2,3 %. Prognóza Komise z jara 2025 předpokládá růst reálného HDP v roce 2025 o 4,1 % a v roce 2026 o 4,0 % a inflaci měřenou HISC v roce 2025 na úrovni 2,2 % a v roce 2026 na úrovni 2,1 %.

(15) V roční zprávě o pokroku se očekává, že schodek veřejných financí klesne v roce 2025 na 3,3 % HDP, zatímco poměr veřejného dluhu k HDP by měl do konce roku 2025 vzrůst na 48,4 %. Tento vývoj odpovídá růstu čistých výdajů o 0,1 % v roce 2025. Prognóza Komise z jara 2025 předpokládá v roce 2025 schodek veřejných financí ve výši 3,2 % HDP. Snížení schodku v roce 2025 odráží především pokles ostatních kapitálových výdajů v důsledku zániku nákladů spojených s národní leteckou společností. Podle výpočtů Komise tento vývoj odpovídá tempu růstu čistých výdajů v roce 2025 ve výši 0,8 %. Tyto vyšší projekce růstu čistých výdajů, než jaké uvádí roční zpráva o pokroku, jsou dány odlišnými projekcemi vnitrostátního spolufinancování programů EU a dalších kapitálových výdajů. Na základě odhadů Komise se očekává, že nastavení fiskální politiky, které zahrnuje výdaje financované jak z vnitrostátních, tak z unijních zdrojů, bude v roce 2025 restriktivní, a to ve výši 1,9 % HDP. Poměr veřejného dluhu k HDP by se měl do konce roku 2025 zvýšit na 47,6 %.

(16) Podle prognózy Komise z jara 2025 se očekává, že v roce 2025 budou z nevratné podpory („grantů“) z Nástroje pro oživení a odolnost financovány výdaje vládních institucí ve výši 0,2 % HDP, přičemž v roce 2024 to bylo 0,3 % HDP. Výdaje financované z nevratné podpory v rámci Nástroje pro oživení a odolnost umožní vysoce kvalitní investice a reformy zaměřené na zvýšení produktivity bez přímého dopadu na saldo veřejných financí a veřejný dluh Malty.

(17) Výdaje vládních institucí Malty na obranu činily 0,5 % HDP v roce 2021, 0,5 % HDP v roce 2022 a 0,4 % HDP v roce 2023 ([13]). Podle prognózy Komise z jara 2025 budou výdaje na obranu v letech 2024 i 2025 činit 0,4 % HDP. To odpovídá poklesu o 0,1 procentního bodu HDP oproti roku 2021.

(18) Prognóza Komise z jara 2025 předpokládá, že čisté výdaje na Maltě vzrostou o 0,8 % v roce 2025 a o 14,9 % kumulativně v letech 2024 a 2025. Na základě prognózy Komise z jara 2025 se předpokládá, že růst čistých výdajů Malty v roce 2025 bude nižší než doporučené maximální tempo růstu stanovené nápravnou dráhou. Vezmou-li se v úvahu roky 2024 a 2025 dohromady, bude kumulativní tempo růstu čistých výdajů vyšší než doporučené maximální tempo růstu, což odpovídá odchylce ([14]) 0,2 % HDP. Předpokládaná kumulativní odchylka nepřesahuje prahovou hodnotu 0,6 % HDP pro kumulativní odchylku, při jejímž překročení by existoval silný předpoklad absence účinných opatření. Postup při nadměrném schodku pro Maltu je proto pozastaven. Současně se Malta vyzývá, aby byla připravena přijmout další opatření v souladu s nápravnou dráhou. Úplnější hodnocení bude provedeno, až budou k dispozici výsledné hodnoty.

(19) Rada dále doporučila, aby Malta ukončila mimořádná opatření v oblasti energetiky před zimou 2024/2025. Prognóza Komise z jara 2025 odhaduje výši čistých rozpočtových nákladů ([15]) na mimořádná podpůrná opatření v oblasti energetiky na 1,1 % HDP v roce 2024 a na 1,0 % v roce 2025. Dosud fungují snížení nepřímých daní ze spotřeby energie a dotace na výrobu energie, které mají kompenzovat zvýšení cen dovážené elektřiny. Mimořádná podpůrná opatření v oblasti energetiky nebyla do začátku zimy 2024/2025 zrušena. To není v souladu s tím, co doporučila Rada.

([12]) Nastavení fiskální politiky je definováno jako měřítko roční změny základního stavu veřejných rozpočtů. Jeho cílem je posoudit ekonomický impuls plynoucí z fiskálních politik, a to jak z těch, které jsou financovány z vnitrostátních zdrojů, tak z těch, které jsou financovány z rozpočtu EU. Nastavení fiskální politiky se měří jako rozdíl mezi i) střednědobým potenciálním růstem a ii) změnou primárních výdajů očištěných o diskreční opatření na straně příjmů a se zahrnutím výdajů financovaných z nevratné podpory (grantů) z Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů Unie.

([13]) Zdroj: Eurostat, vládní výdaje podle klasifikace funkcí vládních institucí (COFOG). Vzhledem k metodickým rozdílům mezi definicemi podle COFOG a NATO se výdaje založené na definici dle COFOG mohou lišit od výdajů založených na definici dle NATO.

([14]) Od roku 2026 se tyto údaje objeví na kontrolním účtu, který je stanoven v článku 22 nařízení (EU) 2024/1263.

([15]) Tento údaj představuje výši ročních rozpočtových nákladů na daná opatření, na straně příjmů i výdajů a v příslušných případech po očištění o příjmy z daní z neočekávaných zisků dodavatelů energie.

(20) Roční zpráva o pokroku nezahrnuje rozpočtové projekce na období po roce 2025. Prognóza Komise z jara 2025 předpokládá na základě politických opatření známých ke dni její uzávěrky, že v roce 2026 bude schodek veřejných financí činit 2,8 % HDP. Pokles salda veřejných financí v roce 2026 je především odrazem dalšího snížení dotací. Tento vývoj odpovídá v roce 2026 tempu růstu čistých výdajů ve výši 5,3 %. Na základě odhadů Komise se očekává, že nastavení fiskální politiky, které zahrnuje výdaje financované jak z vnitrostátních, tak z unijních zdrojů, bude v roce 2026 restriktivní, a to ve výši 0,8 % HDP. Poměr veřejného dluhu k HDP by se měl dle předpokladů Komise do konce roku 2026 snížit na 47,3 %.

Klíčové politické výzvy

(21) Boj proti agresivnímu daňovému plánování má i nadále klíčový význam pro zlepšení účinnosti a spravedlnosti daňových systémů. Vzhledem k vedlejším účinkům strategií agresivního daňového plánování mezi členskými státy je nanejvýš důležité, aby všechny členské státy prováděly prostřednictvím vnitrostátních politik koordinovaná opatření, která doplní právní předpisy EU. Malta řešila praktiky agresivního daňového plánování tím, že provedla dříve dohodnuté mezinárodní a evropské iniciativy a realizovala reformy, k nimž se zavázala v plánu pro oživení a odolnost a jejichž součástí byla i právní úprava převodních cen, jež nabyla účinnosti k lednu 2024. Dokud však Malta nebude uplatňovat srážkové daně z úroků, dividend a licenčních poplatků, které společnosti na Maltě odvádějí do jurisdikcí s nulovým a nízkým zdaněním (tím se zde rozumí jakákoli jurisdikce se zákonnou sazbou daně z příjmů právnických osob nižší než 9 %, což je nejnižší zákonná sazba daně z příjmů právnických osob v EU), nebo obdobná ochranná opatření, aby zajistila, že firmy nebudou moci přesouvat své zisky do třetích zemí nezdaněné, zůstává riziko dvojího nezdanění těchto zisků i nadále vysoké. Zacházení s rezidentními nedomicilovanými společnostmi stále představuje riziko dvojího nezdanění jak u společností, tak fyzických osob.

(22) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. b) nařízení Rady (EU) 2021/241 a s přílohou V kritériem 2.2 uvedeného nařízení zahrnuje plán pro oživení a odolnost rozsáhlý soubor vzájemně se posilujících reforem a investic, které mají být provedeny do roku 2026. Očekává se, že tyto reformy a investice pomohou účinně řešit všechny výzvy identifikované v příslušných doporučeních pro tuto zemi nebo jejich významnou část. V tomto napjatém časovém rámci má dokončení účinného provádění plánu pro oživení a odolnost včetně kapitoly REPowerEU zásadní význam pro posílení dlouhodobé konkurenceschopnosti Malty prostřednictvím zelené a digitální transformace a pro zajištění sociální spravedlnosti. Sdělení Komise NextGenerationEU – Cesta do roku 2026, které bylo přijato dne 4. června 2025, vyjasňuje příslušný harmonogram ukončení nástroje a poskytuje členským státům pokyny pro maximalizaci provádění do 31. srpna 2026, včetně toho, jak dále zefektivnit plány pro oživení a odolnost, uvádí nejdůležitější možnosti, které je třeba zvážit při jejich revizi, a zdůrazňuje význam pečlivého společného plánování před předložením posledních žádostí o platbu v roce 2026. Aby byla zajištěna široká podpora pro úspěšné provádění plánu pro oživení a odolnost, je i nadále nezbytné do procesu systematicky zapojovat místní a regionální orgány, sociální partnery, občanskou společnost a další příslušné zúčastněné strany.

(23) Na Maltě došlo k urychlení provádění programů politiky soudržnosti, které zahrnují podporu z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR), Fondu pro spravedlivou transformaci (FST), Evropského sociálního fondu plus (ESF+) a Fondu soudržnosti (FS). Je důležité pokračovat v úsilí o zajištění rychlého provádění těchto programů a zároveň maximalizovat jejich reálný dopad. Malta již na základě svých programů v rámci politiky soudržnosti přijímá opatření na podporu konkurenceschopnosti a růstu a současně na posílení sociální soudržnosti. Zároveň se však dále potýká s výzvami včetně takových, jež souvisejí s nedostatkem kvalifikovaných pracovníků a nesouladem mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi, s urychlením energetické transformace, se zabezpečením dodávek vody a s udržitelným vodním hospodářstvím. V souladu s článkem 18 nařízení (EU) 2021/1060 je Malta povinna v rámci přezkumu fondů politiky soudržnosti v polovině období provést přezkum každého programu, přičemž má zohlednit kromě jiného výzvy uvedené v doporučeních pro jednotlivé země na rok 2024. Návrhy Komise přijaté dne 1. dubna 2025 ([16]) prodlužují lhůtu k předložení posouzení – v případě každého programu – výsledku přezkumu v polovině období stanovenou na 31. března 2025. Poskytují také flexibilitu, která pomáhá urychlit provádění programů, a pobídky pro členské státy, aby přidělovaly zdroje politiky soudržnosti do pěti strategických prioritních oblastí Unie, konkrétně do konkurenceschopnosti v oblasti strategických technologií, obrany, bydlení, vodohospodářské odolnosti a přechodu na jiné zdroje energie, a do investic do dovedností v prioritních odvětvích při současném zachování důrazu na osoby v nejzranitelnějších situacích v programech ESF+.

([16]) Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2021/1058 a (EU) 2021/1056, pokud jde o zvláštní opatření k řešení strategických výzev v souvislosti s přezkumem v polovině období – COM(2025) 123 final.

(24) Platforma strategických technologií pro Evropu (STEP) poskytuje příležitost investovat do klíčové strategické priority EU tím, že posílí konkurenceschopnost EU. Platforma STEP je financována z jedenácti stávajících fondů EU. Členské státy mohou rovněž přispět k programu InvestEU, který podporuje investice v prioritních oblastech. Malta by mohla tyto iniciativy optimálně využívat k podpoře vývoje nebo výroby kritických technologií, včetně čistých technologií a technologií účinně využívajících zdroje.

(25) Kromě hospodářských a sociálních výzev, které jsou řešeny prostřednictvím plánu pro oživení a odolnost a jiných fondů EU, by Malta měla účinně řešit zbývající výzvy, jež souvisejí s agresivním daňovým plánováním, vzděláváním a dovednostmi, energetikou a dekarbonizací, silniční dopravou a výzkumem a inovacemi.

(26) Zlepšení výsledků v oblasti inovací má pro Maltu zásadní význam, má-li si udržet růst produktivity a přejít na odolnější ekonomiku založenou na znalostech. Celkové výdaje Malty na výzkum a vývoj v poměru k HDP jsou druhé nejnižší v EU (0,64 % HDP v roce 2023 oproti průměru EU ve výši 2,24 %) a v posledním desetiletí klesají. Platí to o veřejných i soukromých výdajích na výzkum a vývoj. Veřejné investice do výzkumu a vývoje v poměru k HDP jsou nižší než před deseti lety a nacházejí se výrazně pod průměrem EU (0,27 % HDP v roce 2023 oproti průměru EU ve výši 0,72 %). Obdobná situace panuje i v případě soukromých investic do výzkumu a vývoje (0,37 % HDP oproti průměru EU ve výši 1,49 %). Nedostatek investic ovlivňuje excelenci veřejného výzkumného systému a výsledky inovací. Maltě by prospěla podpora veřejných i soukromých investic do výzkumu a vývoje, zejména zavedením cílených daňových pobídek.

(27) Malta se i nadále potýká s výzvami při dosahování zeleného hospodářského růstu, který obnáší vyvážení hospodářského rozvoje s environmentální udržitelností. Zelenou transformaci země brzdí dominantní role fosilních paliv v jejím energetickém systému. Na Maltě existují značné dotace na fosilní paliva, a není plánováno jejich zrušení před rokem 2030. Za prioritu pro postupné rušení by mohly být považovány zejména dotace na fosilní paliva, které neřeší cíleně energetickou chudobu ani skutečné obavy o energetickou bezpečnost, brzdí elektrifikaci dopravy a nemají zásadní význam pro konkurenceschopnost průmyslu. Dotace na fosilní paliva – například v podobě přetrvávající podpory společnosti Enemalta, subvencování ropných produktů, zejména benzinu a nafty, nebo snížení spotřebních daní z benzinu a nafty – jsou na Maltě ekonomicky neefektivní a odrazují od využívání obnovitelných zdrojů energie a od dekarbonizace hospodářských činností. Navíc představují rozpočtovou zátěž pro veřejné finance Malty. Podíl energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie činil na Maltě v roce 2023 jen 15 %, což byla jedna z nejnižších hodnot v EU. Téměř veškerou instalovanou kapacitu energie z obnovitelných zdrojů tvoří solární zařízení na pevnině, třebaže Malta má značný potenciál rozšířit svou skladbu energie z obnovitelných zdrojů prostřednictvím velkých větrných a solárních projektů na moři. Schopnost Malty zavádět obnovitelné zdroje energie a zvyšovat bezpečnost dodávek energie závisí také na dobrém pokroku – s klíčovou podporou politiky soudržnosti EU na období 2021–2027– při budování druhého elektrického propojovacího vedení s Itálií a na dalším posilování a modernizaci domácí elektrické sítě, mimo jiné zvyšováním její flexibility. V rámci maltského plánu pro oživení a odolnost jsou sice zavedena určitá podpůrná opatření ke zvýšení energetické účinnosti a investic do renovace budov veřejného a soukromého sektoru, avšak konečná spotřeba energie v obytných budovách se v letech 2018–2022 zvýšila o 13,5 %. Maltě by prospěla další opatření na podporu zvyšování účinnosti v odvětví budov, která by rovněž pomohla dosáhnout cíle pro snížení emisí podle nařízení o sdílení úsilí.

(28) Řešení dopravní kongesce a vysokých emisí ze silniční dopravy je zásadní pro zlepšení konkurenceschopnosti a kvality života a pro podporu zranitelných skupin obyvatelstva na Maltě. Od října 2022, kdy byla rozšířena bezplatná pravidelná silniční veřejná doprava na všechny obyvatele Malty, se zvýšilo využívání pravidelné silniční veřejné dopravy, ale od té doby přibyl v denním provozu na maltských silnicích i značný počet registrovaných osobních automobilů. Odvětví dopravy je na Maltě největším producentem emisí skleníkových plynů, na které se vztahuje nařízení o sdílení úsilí. Mezi lety 2005 a 2022 vzrostly emise skleníkových plynů ze silniční dopravy o 32 %. Proto jsou zapotřebí opatření, která by řešila dopravní kongesci nabídkou kvalitních služeb hromadné silniční dopravy, aby se snížilo používání soukromých osobních automobilů, a opatření, která by odrazovala od používání soukromých osobních automobilů. Zkvalitnění a zefektivnění silniční veřejné dopravy, například zavedením vyhrazených pruhů pro autobusy, a zvýšení investic do infrastruktury aktivní mobility, mimo jiné do lepších cest pro pěší, by podpořilo větší přechod k udržitelnějším způsobům dopravy a zajistilo bezpečnost a lepší kvalitu života lidí včetně osob se sníženou pohyblivostí.

(29) Nedostatek kvalifikované pracovní síly a nesoulad mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi brání budoucímu růstu, konkurenceschopnosti a zelené a digitální transformaci. Míra volných pracovních míst patří k nejvyšším v EU,

přičemž akutní nedostatek panuje mimo jiné v oblasti informačních a komunikačních technologií (IKT), umění, zábavy a rekreace, ve stavebnictví, v části sektoru služeb a také mezi zdravotníky, pracovníky v oblasti dlouhodobé péče a učiteli. Kromě toho se 64 % podniků domnívá, že místní pracovní síla není dostatečně připravena na přechod k uhlíkové neutralitě. Situace ve vzdělávání dospělých se sice zlepšuje a je v souladu s průměrem EU, avšak zůstává velmi daleko od vnitrostátního cíle pro rok 2030, který činí 57,6 %, přičemž vysoce vzdělaní dospělí se vzdělávají mnohem častěji než dospělí s nižší úrovní vzdělání. Zápisy do odborného vzdělávání a přípravy (VET) jsou stále hluboko pod průměrem EU a na vyšší sekundární úrovni byla v roce 2023 jen zhruba třetina studentů zapsána do přírodovědných, technologických, inženýrských a matematických oborů (STEM), což je v EU rovněž podprůměrný počet. Podíl studentů terciárního vzdělávání v oborech STEM je jeden z nejnižších v EU – 13,9 %, v oboru IKT činí pouze 5,1 % a mezi ženami je ještě nižší. Setrvale nedostatečné základní dovednosti poukazují na systémové nedostatky ve vzdělávacím systému. Kvůli nedostatku adekvátně kvalifikovaných pedagogických pracovníků a neefektivním výukovým postupům a osnovám se systému nedaří dostatečně se věnovat všem dětem včetně žáků s postižením. Každý třetí patnáctiletý žák nemá základní dovednosti v matematice, čtení a přírodních vědách a přibližně polovina žáků 8. tříd (12–13letých) nemá základní digitální dovednosti. Navzdory zlepšením v posledních letech stále platí, že přibližně každý desátý student předčasně ukončí vzdělávání nebo odbornou přípravu, čímž se zvyšuje již tak velký počet dospělých s nízkou kvalifikací. Klíčový význam pro zlepšení slabých výsledků vzdělávání a pro zmírnění velkého nedostatku dovedností a nesouladu mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi má zvýšení kvality vzdělávání a odborné přípravy a jejich relevantnosti pro trh práce, zejména posílením základních dovedností studentů a počátečního a dalšího vzdělávání učitelů, jakož i podporou zápisů do odborného vzdělávání a přípravy a do vzdělávání dospělých pro osoby s nízkou kvalifikací, a to i v oblasti STEM a zelené transformace.

(30) Vzhledem k úzké provázanosti ekonomik členských států eurozóny a jejich kolektivnímu příspěvku k fungování hospodářské a měnové unie Rada v roce 2025 doporučila, aby členské státy eurozóny přijaly opatření k provedení doporučení týkajícího se hospodářské politiky eurozóny z roku 2025, a to i prostřednictvím svých plánů pro oživení a odolnost. V případě Malty přispívají doporučení 2, 3, 4 a 5 k provedení prvního doporučení pro eurozónu týkajícího se konkurenceschopnosti, zatímco doporučení 4 a 5 přispívají k provedení druhého doporučení pro eurozónu týkajícího se odolnosti a doporučení 1 přispívá k provedení třetího doporučení pro eurozónu týkajícího se makroekonomické a finanční stability stanovené v doporučení na rok 2025,

DOPORUČUJE Maltě v letech 2025 a 2026:

1. Posílit celkové výdaje na obranu a bezpečnost a připravenost při současném zajištění udržitelnosti dluhu v souladu se závěry Evropské rady ze dne 6. března 2025. Dodržovat maximální tempa růstu čistých výdajů doporučená Radou dne 21. ledna 2025 s cílem odstranit nadměrný schodek. Ukončit mimořádná podpůrná opatření v oblasti energetiky. Řešit zbývající rizika agresivního daňového plánování, zavést srážkovou daň u odchozích plateb nebo obdobná ochranná opatření a změnit pravidla pro nedomicilované společnosti.

2. S ohledem na platné lhůty pro včasné dokončení reforem a investic podle nařízení (EU) 2021/241 zajistit účinné provádění plánu pro oživení a odolnost včetně kapitoly REPowerEU. Urychlit provádění programů v rámci politiky soudržnosti (EFRR, FST, ESF+, FS) a případně využít možností, které nabízí přezkum v polovině období. Optimálně využívat nástroje EU, včetně příležitostí, které poskytuje Program InvestEU a Platforma strategických technologií pro Evropu, ke zvýšení konkurenceschopnosti.

3. Podporovat investice do výzkumu a inovací, mimo jiné zvýšením veřejných investic do výzkumu a vývoje a stimulací soukromých investic do výzkumu a vývoje, například prostřednictvím daňových pobídek pro výzkum a vývoj.

4. Urychlit zavádění obnovitelných zdrojů energie podporou rozsáhlých projektů i investic v malém měřítku do přímé výroby a spotřeby energie. Snížit poptávku po energii prostřednictvím zlepšení energetické účinnosti budov. Snížit emise ze silniční dopravy a řešit dopravní kongesci podporou kvalitní a efektivní veřejné dopravy, posílením investic do infrastruktury aktivní mobility a odrazováním od používání automobilů. Postupně ukončit dotace na fosilní paliva.

5. Posílit kvalitu vzdělávání a odborné přípravy a jejich relevantnost pro trh práce s cílem řešit slabé výsledky vzdělávání, jakož i velký nedostatek dovedností a nesoulad mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi, a to i v oblasti přírodních věd, technologií, inženýrství a matematiky (STEM) a zelené transformace, zejména podporou základních dovedností studentů, počátečního a dalšího vzdělávání učitelů, jakož i podporou zápisů do odborného vzdělávání a přípravy a do vzdělávání dospělých u osob s nízkou kvalifikací. Posílit inkluzivitu vzdělávání a odborné přípravy.

V Bruselu dne 8. července 2025.

Za Radu

předsedkyně

S. LOSE